

PIJLER 5 : Engagement en netwerkvorming (Fiche 24)

We voeden in Vlaanderen een verkeersveiligheidscultuur, waarin verkeersveiligheid beschouwd wordt als een gedeelde verantwoordelijkheid waar we allemaal aan moeten werken. Veilige wegen vol veilige voertuigen betekenen maar weinig als de verkeersdeelnemers zelf zich niet veilig gedragen.

We promoten de nieuwe verkeersveiligheidscultuur in overheidsinstellingen, scholen, bedrijven, verenigingen en bij de burger zelf. We werken aan een Vlaamse leefomgeving waarin aandacht voor verkeersveiligheid vanzelfsprekend is en gewaardeerd wordt.

– *Gewenst effect:*

- Stijging aantal deelnemende partners zoals steden en gemeenten (bv. via het SAVE charter van OVK), bedrijven (bv. via de ISO norm voor verkeersveiligheid), vervoersbedrijven (bv. het veiligheidscharter in de transportsector), etc.
- Stijging van het aantal weggebruikers dat onrechtstreeks via onze intermediaire partners kan bereikt worden.
- Stijging van het aantal weggebruikers dat een positieve attitude ten aanzien van verkeersveiligheid(smaatregelen) heeft (preventieattitude).
- Versterking van de sociale norm inzake verkeersveilig gedrag (verkeersveiligheidscultuur, voornamelijk betreffende de belangrijkste vormen van risicogedrag).
- Stijging van de positieve zelf-inschatting van weggebruikers wat betreft het eigen vermogen om het gevraagde gedrag te kunnen uitvoeren (d.i. zelf-effectiviteit, voornamelijk betreffende de belangrijkste vormen van veilig gedrag).
- Een daling van het aantal verkeersongevallen en verkeersovertredingen (op grote schaal, maar vooral ook op schaal van het lokaal beleid).
- Een daling van het aantal verkeersslachtoffers (op grote schaal, maar vooral ook op schaal van het lokaal beleid).

– *Acties:*

Concreet starten wij met volgende projecten:

- Bevorderen veiligheidscultuur in het lokaal beleid
 - SAVE-charter voor steden en gemeenten (OVK)
Hierbij wordt op een laagdrempelige manier motiverend gewerkt met de lokale besturen.

- Bevorderen veiligheidscultuur door het afstemmen met wegbeheerders
 - Responsabilisering wegbeheerders: toezien op consequente toepassing verkeersveiligheidsgerichte principes
- Bevorderen veiligheidscultuur in verenigingsleven
- Bevorderen veiligheidscultuur in het bedrijfsleven (zie ook fiche “*Verkeersveiligheidscultuur bedrijven*”)
 - Verkeersveiligheidscharter transportbedrijven en niet-transportbedrijven (via VSV, Prebes, BIVV,...);
 - Verhoogde aandacht voor woon-werkverkeer;
 - ISO 39001 voor bedrijven (internationale norm inzake verkeersveiligheidsmanagement verspreiden en aanmoedigen).
- Bevorderen veiligheidscultuur in afstemming met andere overheden op vlak van, o.a.
 - Vereenvoudiging en modernisering van de wegcode;
 - Inzetten van een juiste mix aan bestraffingsmiddelen (vb. toepassing alcoholslot en flankerende maatregelen, alternatieve leermaatregelen, klassieke straf,...);
 - Rijbewijs met punten: als instrument om veelplegers op een gepaste wijze te kunnen opvolgen en bestraffen;
 - De (automatische) erkenning van buitenlandse rijbewijzen (op basis van wederzijdse erkenning tussen landen);
 - Snelheid voor voertuigen en slepen op autosnelwegen.
- Bevorderen veiligheidscultuur onder de weggebruikers
 - Actief beleid van zowel educatieve maatregelen, faciliterende maatregelen en handhavingsmaatregelen ter bevordering van het wenselijk gedrag (toegepaste beleidscommunicatie via verschillende kanalen).

– *Kritische succesfactoren:*

- De mate van bereidheid bij overheden, bedrijven, verenigingen en andere maatschappelijke actoren om te ‘investeren’ in verkeersveiligheid, ook al hoort verkeersveiligheid niet tot hun missie of kernactiviteiten.
- De mate van ondersteuning (kennis, logistiek, financieel) die aan bovenstaande overheden, bedrijven en verenigingen kan worden geboden.

– *Ondersteunende maatregelen:*

- Opbouw / aanwezigheid van kennisbank met basisinformatie rond verkeersveiligheidsmaatregelen, in het bijzonder maatregelen die betrekking hebben op het bijsturen van menselijk gedrag.
- Als overheid kunnen wij niet iedereen in het verkeer persoonlijk benaderen. Daarom vragen wij de ondersteuning van intermediaire partners om op hun beurt de weggebruiker te informeren, te sensibiliseren, te faciliteren en te handhaven.

Vanuit deze optiek heeft de maatregelfiche een link met alle andere fiches van het Vlaamse verkeersveiligheidsplan.

– *Monitoring en opvolging:*

We zorgen voor systematische monitoring onder andere binnen de werkkamers Educatie & Sensibilisering en Evaluatie van het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid.

Hierbij kan gebruik gemaakt worden van volgende indicatoren:

Via registratie/telsysteem:

- Registratie aantal projecten.
- Registratie aantal deelnemende partners.
- Registratie aantal weggebruikers dat onrechtstreeks kan bereikt worden.

Via regelmatige enquêtes:

- Preventieattitudes bij weggebruikers.
- Sociale norm / verkeersveiligheidscultuur bij weggebruikers.
- Zelf-effectiviteit bij weggebruikers.

Via ongevallenregistratie en handhavingscijfers:

- Aantal verkeersongevallen en verkeersovertredingen.
- Aantal verkeersslachtoffers.

– *Verantwoordelijken:*

Om de burger zo effectief mogelijk te bereiken, maken wij gebruik van intermediairen: 'Vlaamse overheid (minister, kabinet, departement MOW, AWV, etc.)', 'steden & gemeenten', 'politie en justitie', 'onderwijs',

'belangenverenigingen', 'bedrijven', 'wegbeheerders', 'verkeerskundigen & educatie', 'media', etc.

– *Impact/bijdrage tot de verkeersveiligheid (inschatting)*

- Onrechtstreekse impact, op middellange termijn (impact vergroot naarmate het aantal projecten en bereik vergroot).
- Essentiële randvoorwaarde voor andere verkeersveiligheidsmaatregelen.

Wie	Wat	Timing
Afdeling Verkeersveiligheid / OVK / gemeenten	Bevorderen veiligheidscultuur in het lokaal beleid <ul style="list-style-type: none"> ○ SAVE-charter voor steden en gemeenten (OVK) 	doorlopend
Afdeling Verkeersveiligheid / AWW / gemeenten	Bevorderen veiligheidscultuur door het afstemmen met wegbeheerders <ul style="list-style-type: none"> – Responsabilisering wegbeheerders: toezien op consequente toepassing verkeersveiligheidsgerichte principes 	2017?
Afdeling Verkeersveiligheid / geïntegreerde politie	Bevorderen veiligheidscultuur via de verbeterde afstemming Vlaamse overheid – politie: <ul style="list-style-type: none"> ○ Opmaken prestatie-overeenkomsten/convenanten, gekoppeld aan prestatie-indicatoren 	Te bepalen
Afdeling Verkeersveiligheid / VSV / andere VV-partners	Bevorderen veiligheidscultuur in verenigingsleven	Vanaf 2017
Afdeling Verkeersveiligheid / VSV / andere VV-partners	Bevorderen veiligheidscultuur in het bedrijfsleven <ul style="list-style-type: none"> ○ Verkeersveiligheidscharter transportbedrijven en niet-transportbedrijven; ○ Verhoogde aandacht voor woon-werkverkeer; ○ ISO 39001 voor bedrijven (internationale norm inzake verkeersveiligheidsmanagement) 	doorlopend

	verspreiden en aanmoedigen).	
Afdeling Verkeersveiligheid / geïntegreerde politie / justitie / FOD Mobiliteit & Vervoer / andere VV-partners	<p>Bevorderen veiligheidscultuur in afstemming met andere overheden op vlak van, o.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Vereenvoudiging en modernisering van de wegcode; ○ Inzetten van een juiste mix aan bestraffingsmiddelen; ○ Rijbewijs met punten: als instrument om veelplegers op een gepaste wijze te kunnen opvolgen en bestraffen; ○ De (automatische) erkenning van buitenlandse rijbewijzen (op basis van wederzijdse erkenning tussen landen); ○ Snelheid voor voertuigen en slepen op autosnelwegen. 	2016-2020
Afdeling Verkeersveiligheid + andere VV-partners	<p>Bevorderen veiligheidscultuur onder de weggebruikers</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Actief beleid van zowel educatieve maatregelen, faciliterende maatregelen en handhavingsmaatregelen ter bevordering van het wenselijk gedrag (toegepaste beleidscommunicatie via verschillende kanalen). 	2017-2020